

Sentencja

Artykuł 3 ust. 1 lit. a) i c) dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy

należy interpretować w ten sposób, że

stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które skutkuje wyłączeniem, na podstawie swobodnego wyboru strony umowy, z zakresu ochrony przed dyskryminacją, jaka ma zostać przyznana na mocy tej dyrektywy, odmowy, ze względu na orientację seksualną danej osoby, zawarcia lub przedłużenia z nią umowy mającej na celu wykonanie przez tę osobę określonych świadczeń w ramach prowadzonej przez nią działalności na własny rachunek.

(¹) Dz.U. C 391 z 27.9.2021.

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 12 stycznia 2023 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Lietuvos Aukščiausiasis Teismas – Litwa) – D.V./M.A.

(Sprawa C-395/21) (¹)

[Odesłanie prejudycjalne – Nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich – Dyrektywa 93/13/EWG – Umowa o świadczenie usług prawnych zawarta pomiędzy adwokatem a konsumentem – Artykuł 4 ust. 2 – Ocena nieuczciwego charakteru warunków umownych – Wyłączenie warunków umownych dotyczących określenia głównego przedmiotu umowy – Warunek przewidujący zapłatę wynagrodzenia adwokata zgodnie z zasadą stawki godzinowej – Artykuł 6 ust. 1 – Uprawnienia sądu krajowego w przypadku warunku uznanego za „nieuczciwy”]

(2023/C 71/11)

Język postępowania: litewski

Sąd odsyłający

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: D.V.

Strona pozwana: M.A.

Sentencja

1) Artykuł 4 ust. 2 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r.,

należy interpretować w ten sposób, że:

przepis ten obejmuje warunek umowy o świadczenie usług prawnych zawartej między adwokatem a konsumentem, który określa cenę świadczonych usług zgodnie z zasadą stawki godzinowej.

2) Artykuł 4 ust. 2 dyrektywy 93/13, zmienionej dyrektywą 2011/83,

należy interpretować w ten sposób, że:

nie spełnia wymogu wyrażenia prostym i zrozumiałym językiem w rozumieniu tego przepisu warunek umowy o świadczenie usług prawnych zawartej między adwokatem a konsumentem, który określa cenę tych usług zgodnie z zasadą stawki godzinowej, bez przekazania konsumentowi, przed zawarciem umowy, informacji, które pozwalają mu na podjęcie rozważnej i w pełni świadomej decyzji przy pełnej wiedzy odnośnie do konsekwencji ekonomicznych, jakie pociąga za sobą zawarcie tej umowy.

3) Artykuł 3 ust. 1 dyrektywy 93/13, zmienionej dyrektywą 2011/83,

należy interpretować w ten sposób, że:

warunku umowy o świadczenie usług prawnych zawartej między adwokatem a konsumentem określającego zgodnie z zasadą stawki godzinowej cenę za te usługi i w związku z tym wchodzącego w zakres głównego przedmiotu tej umowy nie można uznać za nieuczciwy z tego tylko powodu, że nie spełnia wymogu przejrzystości przewidzianego w art. 4 ust. 2 tej dyrektywy, ze zmianami, chyba że państwo członkowskie, którego prawo krajowe znajduje zastosowanie do przedmiotowej umowy, wyraźnie przewidziało, zgodnie z art. 8 tej dyrektywy, ze zmianami, że zakwalifikowanie warunku jako nieuczciwego wynika z samego tego faktu.

4) Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13, zmienionej dyrektywą 2011/83,

należy interpretować w ten sposób, że:

w przypadku gdy umowa o świadczenie usług prawnych zawarta między adwokatem a konsumentem nie może dalej obowiązywać po wyłączeniu z niej warunku uznanego za nieuczciwy, który określa cenę usług zgodnie z zasadą stawki godzinowej, a usługi te zostały wykonane, to nie stoją one na przeszkodzie temu, by sąd krajowy przywrócił sytuację, w jakiej znajdowałby się konsument w braku tego warunku, nawet jeśli skutkuje to nieotrzymaniem żadnego wynagrodzenia przez przedsiębiorcę. W przypadku gdyby unieważnienie umowy w całości naraziło konsumenta na szczególnie niekorzystne konsekwencje, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego, przepisy te nie stoją na przeszkodzie temu, by sąd krajowy zarządził skutkom nieważności wspomnianego warunku poprzez zastąpienie go przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym lub mającym zastosowanie w przypadku porozumienia stron tej umowy. Przepisy te stoją natomiast na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy zastąpił niedozwolony warunek, którego nieważność stwierdzono, sądowym oszacowaniem poziomu wynagrodzenia należnego za wspomniane usługi.

(¹) Dz.U. C 368 z 13.9.2021.

Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 12 stycznia 2023 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Landgericht München I – Niemcy) – KT, NS/FTI Touristik GmbH (Sprawa C-396/21) (¹)

[Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa (UE) 2015/2302 – Artykuł 14 ust. 1 – Imprezy turystyczne i powiązane usługi turystyczne – Wykonanie umowy o udział w imprezie turystycznej – Odpowiedzialność danego organizatora – Środki przeciwdziałające globalnemu rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej – Pandemia COVID-19 – Ograniczenia podjęte w docelowym miejscu podróży, w miejscu zamieszkania podróżnego oraz w innych krajach – Niezgodność usług świadczonych w ramach imprezy turystycznej – Odpowiednia obniżka ceny tej imprezy turystycznej]

(2023/C 71/12)

Język postępowania: niemiecki

Sąd odsyłający

Landgericht München I

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: KT, NS

Strona pozwana: FTI Touristik GmbH

Sentencja

Artykuł 14 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2302 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie imprez turystycznych i powiązanych usług turystycznych, zmieniającej rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 i dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE oraz uchylającej dyrektywę Rady 90/314/EWG,